

Byla C-271/20

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2020 m. birželio 19 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Verwaltungsgericht Berlin (Vokietija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2020 m. birželio 11 d.

Ieškovė:

Aurubis AG

Atsakovė:

Vokietijos Federacinė Respublika

Pagrindinės bylos dalykas

Skundas dėl *Deutsche Emissionshandelsstelle* (Vokietijos prekybos apyvartiniais taršos leidimais institucija, toliau – *DEHSt*) sprendimo dėl leidimų suteikimo – Su kuro santykinio taršos rodikliu susijęs leidimų suteikimo elementas – Su procese išsiskiriančiomis ŠESD susijęs leidimų suteikimo elementas

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Sąjungos teisės išaiškinimas, SESV 267 straipsnis.

Prejudiciniai klausimai

1. Ar Komisijos sprendimo 2011/278/ES 3 straipsnio d punkte nustatytos sąlygos, taikomos dėl nemokamo apyvartinių taršos leidimų suteikimo atsižvelgiant į su kuro santykinio taršos rodikliu susijusią įrenginio technologinio proceso dalį, įvykdytos, kai spalvotųjų metalų gamybos įrenginyje pagal Direktyvos 2003/87/EB I priedą betiglio lydymo krosnyje

pirminiam variui gaminti naudojamas vario koncentratas, kuriame yra sieros, ir koncentrate esančiai vario rūdai lydytis reikalinga neišmatuojama šiluma iš esmės generuojama oksiduojantis koncentrate esančiai sierai, taigi vario koncentratas naudojamas ir kaip žaliava, ir kaip degi medžiaga šilumai gaminti?

2. Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai:

Ar teisės reikalauti suteikti papildomų nemokamų apyvartinių taršos leidimų už 3-įjį prekybos laikotarpį gali būti įgyvendinamos pasibaigus 3-iajam prekybos laikotarpiui suteikiant 4-ojo prekybos laikotarpio leidimus, jei tokią teisę reikalauti suteikti leidimų teismas patvirtino tik pasibaigus 3-iajam prekybos laikotarpiui, ar baigiantis 3-iajam prekybos laikotarpiui neįgyvendintos teisės reikalauti suteikti leidimų išnyksta?

Nurodytos Sąjungos teisės nuostatos

2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB, nustatančios šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003, p. 32), iš dalies pakeistos 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/29/EB (OL L 140, 2009, p. 63), iš dalies pakeista 2015 m. spalio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu (ES) 2015/1814 (OL L 264, 2015, p. 1), paskutinį kartą iš dalies pakeistu 2018 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/410 (OL L 76, 2018, p. 3), 3 straipsnio t punktas

2011 m. balandžio 27 d. Komisijos sprendimo 2011/278/ES, kuriuo nustatomos suderinto nemokamo apyvartinių taršos leidimų suteikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnį pereinamojo laikotarpio Sąjungos taisyklės (OL L 130, 2011, p. 1), 3 straipsnio d ir h punktai

Nurodytos nacionalinės teisės nuostatos

2011 m. liepos 27 d. *Gesetz über den Handel mit Berechtigungen zur Emission von Treibhausgasen* (Įstatymas dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos; TEHG 2011) 9 straipsnio 1 ir 6 dalys, I priedo 2 dalies 1 punktas

Verordnung über die Zuteilung von Treibhausgas-Emissionsberechtigungen in der Handelsperiode 2013 bis 2020 (Zuteilungsverordnung 2020; Nutarimas dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų suteikimo 2013–2020 m. prekybos laikotarpiu, arba 2020 m. Nutarimas dėl leidimų suteikimo; toliau – *ZuV 2020*), iš dalies pakeisto 2011 m. rugsėjo 26 d., 2 straipsnio 27 punktas („su kuro santykiniu taršos rodikliu susijęs leidimų suteikimo elementas“) ir 29 punktas („su procese išsiskiriančiomis ŠESD susijęs leidimų suteikimo elementas“), 3 straipsnis

Faktinių aplinkybių ir proceso santrauka

- 1 Ieškovė Hamburge eksploatuoja žaliavinių spalvotųjų metalų gamybos įrenginį, kuriam taikoma apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema, ir gamina varį. Įrenginį sudaro dvi dalys – *Rohhüttenwerk Nord* (RWN) ir *Rohhüttenwerk Ost* (RWO).
- 2 RWO yra vadinamasis pirminis metalurgijos įrenginys, kuriame betiglio lydymo krosnyje išlydžius vario koncentratą (paskesniuose technologiniuose etapuose) iš rūdos gaunamas pirminis varis. Tam taikomas *Outukumpu* metodas (angl. *flash smelting*).
- 3 2012 m. sausio 20 d. ieškovės prašymu *DEHSt* 2014 m. vasario 17 d. sprendimu jai suteikė iš viso 2 596 999 nemokamus apyvartinius taršos leidimus 2013–2020 m. laikotarpiu. 2014 m. kovo 14 d. ieškovė pareiškė prieštaravimą. 2018 m. balandžio 3 d. sprendimu dėl prieštaravimo *DEHSt* iš dalies panaikino sprendimą dėl leidimų suteikimo tiek, kiek juo buvo suteikta daugiau nei 1 784 398 apyvartiniai taršos leidimai. Sprendimą ji motyvavo tuo, kad į vario koncentrato naudojimą negalima atsižvelgti taikant su kuro santykiniu taršos rodikliu susijusį leidimų suteikimo elementą, o jį reikia priskirti prie su procese išsiskiriančiomis ŠESD susijusio leidimų suteikimo elemento. Iš naujo apskaičiavusi ieškovės teisę reikalauti suteikti leidimų *DEHSt* pareikalavo grąžinti 523 027 leidimus.
- 4 Ieškovė 2018 m. balandžio 30 d. pareiškė ieškinį dėl sprendimo dėl prieštaravimo tiek, kiek juo buvo atšaukti pirmiau suteikti leidimai.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 5 Ieškovė mano, kad turi teisę į papildomai suteikiamus 1 154 794 apyvartinius taršos leidimus.
- 6 Už šilumą, generuojamą degant vario koncentrate esančiai sierai, ji turi teisę reikalauti suteikti leidimų taikant kuro santykinį taršos rodiklį pagal *ZuV 2020* 2 straipsnio 27 punktą arba Sprendimo 2011/278 3 straipsnio d punktą.
- 7 Ieškovės betiglio lydymo procese naudojamas vario koncentratas sudarytas iš vario ir geležies sulfidų (po 30 % vario, geležies ir sieros). Koncentrate taip pat yra anglies ir kitų metalų pėdsakų. Naudojami vario mineralai chalkopiritas (CuFeS_2), chalkozinas (Cu_2S), kovelinas (CuS) ir bornitas (Cu_5FeS_4), taip pat piritas (FeS_2).
- 8 Per ieškovės išsamiai aprašytus *Outukumpu* proceso etapus susidaro SO_2 , bet nesusidaro CO_2 . Nedidelis CO_2 kiekis išsiskiria oksiduojantis angliai, kurios naudojama labai mažai. Naudojamame vario koncentrate anglies yra apie 0,7 % (masės dalis). Iš šio anglies kiekio betiglio lydymo krosnyje dėl joje vykstančių oksidacijos procesų susidaro išmetamas anglies dioksidas. Toks gamybos metodas

nekenkia klimatui. Kiti vario gamintojai yra priklausomi nuo papildomo anglies turinčio kuro naudojimo. Ieškovė iki 2008 m. savo įrenginyje papildomai naudojo mazutą, tačiau vėliau gamybos procesą šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo aspektu optimizavo.

- 9 Šiluma įrenginio dalyje RWO generuojama degant kurui. Degimas yra medžiagos cheminis susijungimas (reakcija) su deguonimi arba kitu oksidatoriumi. Pagal Sąjungos teisę kuro deginimo sąvoka Direktyvos 2003/87 3 straipsnio t punkte apibrėžiama kaip kuro oksidacija. Pagal 2019 m. birželio 20 d. Teisingumo Teismo sprendimą (*ExxonMobil Production Deutschland*, C-682/17, EU:C:2019:518, 53 punktas) tai nesusiaurinama vien iki oksidacijos reakcijų, per kurias pačias išmetamas CO₂. Betiglio lydymo krosnyje geležis ir siera oksiduojasi vykstant labai egzoterminei reakcijai.
- 10 Betiglio lydymo krosnyje deganti siera yra taip pat kuras, nes ji yra degi medžiaga ir degdama išskiria šilumą. Vario koncentrate esantis chalkopiritas yra didelio šilumingumo. Iš Sprendimo 2011/278 3 straipsnio d punkto nematyti, kad medžiagos laikymas kuru reiškia, jog šilumos gamyba yra pagrindinis tikslas ar kad tai yra įprastas kuras, kaip antai anglis, nafta ar gamtinės dujos.
- 11 Kuro sąvoka yra bendra sąvoka, aiškintina plačiai, siekiant apimti visas degias medžiagas. Direktyvos 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų 3 straipsnio 24 punkte kuras apibrėžiamas kaip kietoji, skystoji arba dujinė degi medžiaga.
- 12 Vario koncentrate varis laikytinas žaliava, siera – kuru. Pagrindinis sieros deginimo betiglio lydymo krosnyje tikslas, atskirai vertinant, yra šilumos gavimas. Pirminio vario nebūtų galima išgauti, jei betiglio lydymo krosnyje degant vario koncentrate esančiai sierai nebūtų labai intensyviai generuojama šiluma, reikalinga rūdai lydītis. Ieškovės įrenginys taip pat gali veikti tik su vario koncentrate esančia siera kaip kuru.
- 13 Leidimų suteikimo elementų hierarchijos klausimu ieškovė nurodo, kad atsakovė visada rėmėsi hierarchiniu trijų vadinamųjų alternatyvių metodų santykiu. Ieškovės manymu, su kuro santykinio taršos rodikliu susijusio leidimų suteikimo elemento sąlygos šiuo atveju įvykdytos, taigi, remiantis teisiniais atsakovės argumentais, jau vien dėl to negalima suteikti leidimų taikant (subordinuotąjį) procese išsiskiriančių ŠESD kriterijų.
- 14 Kaip papildomą argumentą ieškovė nurodo, jog netenkinamos faktinės sąlygos, kuriomis galėtų būti taikomas su procese išsiskiriančiomis ŠESD susijęs leidimų suteikimo elementas. Ieškovės teigimu, per šiuo atveju reikšmingą procesą nevyksta cheminė metalų junginių redukcija.
- 15 Atsakovė laikosi nuomonės, jog ieškovės naudojamam vario koncentratui leidimai negali būti suteikiami taikant kuro santykinį taršos rodiklį. Su kuro santykinio taršos rodikliu susijusi įrenginio technologinio proceso dalis yra tik tuomet, kai pagrindinis medžiagos naudojimo tikslas yra šilumos gamyba; ieškovės įrenginyje pagrindinis tikslas yra vario gamyba.

- 16 Vario koncentratas yra žaliava, nes pagrindinis gamybos proceso tikslas yra vario gamyba. Vario koncentratas taip pat iki galo nesudega, kitaip nei suponuojama apskaičiuojant kuro santykinį taršos rodiklį.
- 17 Be to, kuras kalbant apie kuro santykinį taršos rodiklį yra tik tokia medžiaga, kurią galima pakeisti kitu kuru, visų pirma gamtinėmis dujomis. Kuro santykinis taršos rodiklis nėra bendroji norma.
- 18 Taigi atsakovė laikosi nuomonės, jog šiuo atveju įvykdytos su procese išsiskiriančiomis ŠESD susijusio leidimų suteikimo elemento sąlygos.
- 19 Atsakovės manymu, įrenginyje, taip pat betiglio lydymo krosnyje, vyksta cheminė metalų junginių redukcija. Vieną kartą vario redukcija vyksta tada, kai vario geležies sulfidas redukuojamas į vario sulfidą, ir kitą kartą, kai vario sulfidas redukuojamas į varį. Kaip papildomą argumentą atsakovė taip pat nurodo priemaišų iš metalų junginių šalinimą ir anglies turinčių žaliavų naudojimą, kai pagrindinis tikslas nėra šilumos gamyba. Per šį procesą taip pat išmetamas CO₂.
- 20 Su kuro santykinio taršos rodikliu susijusio leidimų suteikimo elemento sąlygos neįvykdytos, taigi leidimų suteikimo elementų hierarchijos klausimas nesvarbus. Atskiriant šilumos ir (arba) kuro santykinį taršos rodiklį ir su procese išsiskiriančiomis ŠESD susijusį leidimų suteikimo elementą iš esmės reikia orientotis į pagrindinį naudojamą medžiagą ir pramonės proceso naudojimo tikslą. Kaip minėta, šiuo atveju pagrindinis tikslas yra vario gamyba.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų santrauka

Dėl pirmojo klausimo

- 21 Jei į šį klausimą būtų atsakyta teigiamai ir vario koncentratas ir (arba) jame esanti siera būtų laikomas kuru, ieškovė turėtų teisę reikalauti jai suteikti papildomų nemokamų apyvartinių taršos leidimų, o skundžiamas sprendimas dėl prieštaravimo būtų neteisėtas.
- 22 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo manymu, 2019 m. liepos 20 d. Sprendime *ExxonMobil Deutschland* išaiškinta, kad pagal Direktyvos 2003/87 3 straipsnio t punktą sąvoka „kuro deginimas“ nesusiaurinama vien iki oksidacijos reakcijų, per kurias pačias išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos. Šio sprendimo 57 punkte taip pat nurodyta, kad kuro deginimo veikla vykdoma ir įrenginyje, kuriuo siekiama iš gamtinių dujų pašalinti sierą ir ją išgauti taikant vadinamą Klauso procesą.
- 23 Kyla klausimas, ar tai taip pat taikytina dėl kuro santykinio taršos rodiklio suteikiant nemokamus leidimus, ar čia reikia remtis siauresne kuro apibrėžtimi.
- 24 Nemokamai suteikiant leidimų siekiama sušvelninti sunkumus, patiriamus dėl visų įpareigojimų grąžinti leidimus. Remiantis šiuo tikslu darytina išvada, jog

nemokami leidimai turi būti suteikiami neišmatuojamos šilumos gamybai naudojant tokį kurą, kuriam – kaip gamtinėms dujoms – degant neišvengiamai išsiskiria CO₂ arba kitos šiltnamio efektą sukeliančios dujos. Ieškovės betiglio lydymo krosnyje, priešingai, vykstant anglies pėdsakų oksidacijai vario koncentrate išskiriamas nedidelis CO₂ kiekis (0,026 t CO₂/t vario koncentrato).

- 25 Be to, iki šiol nėra išaiškinta, ar suteikiant leidimus pagal kuro santykinę taršos rodiklį, be kuro deginimo ir neišmatuojamos šilumos gamybos nuostatoje nurodytais tikslais kriterijų, taip pat reiškia, jog pagrindinis kuro deginimo tikslas yra šilumos gamyba.
- 26 Šio atvejo ypatumas yra tai, kad naudojamas vario koncentratas kartu yra žaliava ir degi medžiaga, generuojanti produktui gaminti reikalingą šilumą. Jei dėl leidimų suteikimo pagal kuro santykinę taršos rodiklį reikėtų orientuotis į pagrindinį vario koncentrato naudojimo tikslą, kiltų klausimas, ar ši sąlyga įvykdyta, kai medžiagos kaip žaliavos ir kaip kuro naudojimo tikslai yra lygiaverčiai („dvejopas naudojimas“).
- 27 Taip pat neaišku, ar pagal Sprendimo 2011/278 3 straipsnio h punkte nurodytą kuro santykinę taršos rodiklį kuras reiškia, jog yra pakeičiamas, ir kokių pasekmių tokia sąlyga turėtų šiuo atveju. Toks klausimas kyla dėl to, kad ieškovė nurodė, jog ji iki 2008 m. kaip (papildomą) kurą šalia vario koncentrato naudojo mazutą.

Dėl antrojo klausimo

- 28 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo argumentai dėl antrojo prejudicinio klausimo visiškai sutampa su argumentais, kuriuos šis teismas pateikė dėl penktojo prejudicinio klausimo prašyme priimti prejudicinį sprendimą byloje C-126/20.